

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

OTUZİKİNCİ SÛRE-İ CELÎLE
es-SECDE SÛRE-İ CELÎLESİ
Mekkî(; Mekke-i Mükerreme döneminde inmiş)dir.
30 âyet-i kerîmedir.

O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!

1- Elif! Lam! Mîm!

2- Kendisinde hiçbir şüphe bulunmayan bu Kitab'ın indirilişi, bütün âlemlerin Rabbinden(; tüm varlıkların yaratıcısı ve yöneticisinden)dir.

3- Yoksa onlar: "Onu o (Muhammed) uydurdu!" mu diyorlar? Doğrusu o, senin Rabbinden olan hakkın ta kendisidir. Tâ ki senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı gelmemiş olan bir toplumu (inanmamaları durumunda karşılaştıkları azaplardan) korkutasın! Ola ki onlar (senin uyarılarını dikkate alıp, İslâm'ı kabul ederek) hidâyete ererler.

4- Allâh'tır ancak O Zât ki; göklerle yeri ve ikisi arasındakileri (dünya günlerinden) altı gün (miktarına denk gelecek vakit)de yaratmıştır, sonra (bir mekâna yerleşmekten münezzeh olarak. Kendi murad ettiği mana üzere, Zât'ına yakışır şekilde) Arş'a istiva buyurmuştur / sonra (emri ve hükmü) Arş'a (yönetip) istiva etmiştir / sonra (en büyük cisim olan) Arş (dâhil, tüm yaratıklar)ı (hükmü altına alıp, hepsini ilmen kuşatıcı şekilde) istilâ etmiştir /

O'nun (izni ve rızası) dışında sizin için ne yakın bir dost, ne de herhangi bir (konuda) şefaâtçi olamaz! Hâlâ (bu anlatılanları doğru anlayıp da, bozuk yolda olduğunuzu) iyice düşün(erek, şirki bırakıp bir olan Allâh'a ibadet et)meyecek misiniz?

5- O, (mekândan münezzeh olduğu halde) gökten (indirmekte olduğu kaza ve kaderleri, melekleri ve vahiyleri) yere doğru (yönetip, âlemlerle alâkalı) bütün işleri (ayarlayarak yerli yerince) yönetir (ve idare eder).

(Sonsuza kadar var olacak her şeyi ezeli ilmiyle bildikten) sonra o (işler vakti geldiğinde varlık sahasında belirir, sonunda ise Allâh tarafından karşılıklarını bulsun diye), öyle bir günde sürekli O (Allâh-u Azîmüşşâ)n(in huzurunun)a yükselir ki, onun (bir merhalesinin) miktarı (bile) sizin saymakta bulunduğunuz (yıllar)dan bin sene (kadar uzun) olmuştur!

6- İşte sana! Ancak Bu (Rabbimiz, duyu organlarıyla idrâk edilemeyen) tüm gizlileri ve görünenleri (hakkıyla) bilendir, (istediğini yapmaya son derece güçlü olan) Azîz'dir ve (tüm kararlarında kullarına çok acıyan) Rahîm'dir!

7- O Zât ki; kendisini yaratmış olduğu her şeyi (pek sağlam, yararlı ve) güzel yapmış, o (ilk) insan (olan Âdem (Aleyhisselâm))ı yaratmaya da(, kuru, kara, kokmuş) bir çamurdan başlamıştır.

8- Sonra onun neslini değersiz bir sudan; süzme bir özden yaratmıştır.

9- Daha sonra (uzuvlarını tamamlayarak ve takdir edilen şekle sokarak) **onu** (kıvama getirip) **düzeltilmiş ve Kendi ruhu** (olan diriltme sıfatı)dan onun içerisine üflemiştir. Ayrıca **O size kulaklar, gözler ve** (anlayış merkezi olan) **gönüller de vermiştir.**

(O'nun bunca nimetlerine karşı) **pek az / pek az bir zaman / şükrediyorsunuz!**

10- O (müşrik ola)nlardan Übeyy ibni Halef ve arkadaşları: **"Biz o** (gömüldüğümüz) **toprak içerisinde kaybol**(up un ufak ol)**duğumuz zaman mı, gerçektende biz mi, elbette yepyeni bir yaratılış içinde olacağız!"** dediler.

Doğrusu onlar (ölümlerinin ardından diriltilip mahşere çıkartılmayı ve bu suretle) **Rablerine kavuşmayı inkâr edicidirler.**

11- (Habîbim! Onların bu bâtil sözünü reddetmek üzere) **de ki:**

"O sizin (ruhlarınızı kabzetmek)le görevlendirilmiş olan **ölüm meleği sizi**(n canlarınızı tamamen alarak sizi) **vefat ettirecektir. Sonra da** (diriltilerek) **ancak Rabbinize döndürüleceksiniz.** (Artık iyi düşünün, Rabbinize ne cevap vereceksiniz?!)"

12- (Habîbim!) **Keşke görseydin o** (dirilmeyi inkâr eden) **suçluları;** (mahşer günü) **Rableri katında** (utançtan) **başlarını eğenler halindeyken: "Ey Rabbimiz!** (Şimdi biz gerçekleri) **gördük ve işittik! Öyleyse bizi** (dünyaya geri) **döndür de,** (rızana uygun) **salih bir amel işleyelim! Çünkü gerçekten biz yakînen inancılarız!"** (diyerek yalvarırlarken!)

13- (Herkes kendisine verilen cüz'î irâde ve gücü, hakkı bulma yönünde kullanacak olsaydı, elbette Biz bunu bilirdik. Böyle bilince de, onların hidâyetini dilerdik.) **Eğer Biz dileseydik, elbette her nefse hidâyetini** (sağlayacak başarıyı) **verirdik.**

Velâkin (mükelleflerin birçoğunun hakkı tercih etmeyeceklerini bildiğimiz için) **Benden şu söz hak olmuştur ki: "Andolsun; elbette cehennemi cinler ve insanlar**(ın kâfir ve isyankârların)**dan mutlaka topluca dolduracağım!"**

14- (O gün kâfirlere buyuracağız ki:) **"Artık siz işte bu gününüze kavuşmayı unutmanız sebebiyle** (azabı) **tadın! Muhakkak Biz de sizi**(, unutulmuş gibi azap içerisinde) **terk ettik, böylece siz** (dünyadayken) **yapmakta bulunmuş olduğunuz** (kâfirlik ve günahlar gibi kötü) **şeyler yüzünden bu ebedilik azabını tadın** (bakalım)!"

15- Bizim âyetlerimize ancak o kimseler iman eder ki; kendileriyle öğütledikleri zaman, (büyüklüğümüz karşısında hiç beklemeden) **secde edenler hâlinde** (yere) **kapanırlar, Rablerinin hamdiyle birlikte** (O'nu, diriltmekten âciz olmak gibi, şânına yakışmayan durumlardan tenzîh ve) **tesbih ederler, bir de onlar** (âyetler karşısında kör ve sağır kalıp da, iman ve taattan) **büyüklenmezler.**

16- (O dostlarımızın) yanları (teheccüd namazı kılmak için) **yataklar**(ın)dan **uzaklaşır.** (Onlar ibadetleri reddolunur) **korku**(su)yla ve (Allâh-u Te'âlâ'nın rahmetine nail olma) **umud**(uy)la **Rablerine yalvarırlar. Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden de** (hayır yollarına) **infakta bulunurlar.**

17- Gözlerin aydınlığı(na sebep) **olacak ne** (nimet)lerin onlar için saklandığını (ne en yüksek rütbeye sahip mukarreb bir melek, ne de gönderilen bir peygamber dâhil) **hiçbir kimse bilemez!** (Dünyada) **yapmakta bulunmuş oldukları** (hayırlı) **şeylere yeterli bir karşılık**

olarak!

Ebû Hureyre (Radyallâhu anh)dan rivayet edilen bir hadîs-i kudsîde Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu: "Allâh-u Tebârake ve Te'âlâ: 'Ben sâlih kullarım için, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir beşerin kalbinden dahi geçmedik nimetler hazırladım!' buyurmuştur."

Ebû Hureyre (Radyallâhu anh): "(Kur'ân-ı Kerim'de bu hadîs-i kudsîyi teyid eden bîr delil bulmak) isterseniz: 'Kendileri için gözlerin aydınlığı(ına sebep) olacak ne (nimet)ler saklandığını hiçbir kimse bilemez!' âyetini okuyun!" demiştir. (Buhârî Tefsîr: 271, No: 4501,4/1794)

18- (İki fırka arasındaki fark iyice belirdikten sonra;) artık mümin olan bir kimse(nin, Allâh'ın dininden çıkararak) fâsık olan bir kimse gibi ol(acağına akıl al)abilir mi?

(Dünyada da âhirette de bu iki topluluk) **eşit olmazlar!**

19- Şimdi o kimseler ki, (iman şartlarına şüphesiz bir şekilde) iman etmişler ve (namaz, oruç, hac, zekât gibi) salih ameller işlemişler; işte (dünyada) yapmakta bulunmuş oldukları (hayırlı) şeylere karşılık yeterli bir bahşış / ilk ziyafet / bir konak / olmak üzere, (gerçek yuva olan) Me'vâ cennetleri özellikle onlara aittir.

20- Ama o kimseler ki (Rablerine itaatten çıkıp, kâfir ve) fâsık olmuşlardır; işte onların sığınakları ancak o ateştir!

Oradan her ne zaman çıkmalarını isteseler, (kafalarına vurulan demir tokmaklarla, yetmiş senelik mesafe derinliğinde) onun içerisine geri döndürülürler ve onlara:

"(Dünyadayken) kendisini yalanlamakta bulunmuş olduğunuz o (cehennem) ateşin(in) azabını tadın (bakalım)!" denilir.

21- Andolsun ki; elbette Biz o en büyük (kıyamet gününün) âzâb(ın)dan önce, o (kıtık, kuraklık, öldürülme ve esir düşme gibi) en yakın azaptan bir kısmını muhakkak onlara tattıracağız. Tâ ki onlar(dan sağ kalanlar, kâfirlikten) dönsünler!

22- Rabbinin âyetleriyle kendisine öğüt verilmiş ol(up, onların doğruluğunu ve saadet yollarına irşadını iyice anlay)an, sonra da onlardan yüz çevir(erek, hiç öğütlenme)miş bulunan kimseden daha zâlim kim olabilir?

Şüphesiz ki Biz o suçlulardan intikam alıcılarız. (Hal böyleyken, her zâlimden daha büyük zâlim olan o müşrikleri hiç intikamsız bırakırmıyız?)

23- Andolsun ki; elbette Biz Mûsa'ya muhakkak o (Tevrât) Kitab(ın)ı verdik. Artık sen ona (benzer bir Kitaba) kavuşmaktan / (Mi'rac gecesinde de, kıyamet gününde de, Mûsâ ile buluşup,) ona kavuşmaktan / hiçbir şüphe içinde bulunma! Böylece Biz onu(; o Tevrât'ı) İsrâîloğulları(nın sapıklıktan kurtuluşu) için büyük bir hidâyet yaptık.

24- (Dine yardım konusunda ve ibadetlerin zorluklarına katlanma hususunda, bir de dünyanın zevklerine aldanmama noktasında) sabrettikleri ve (boş işlere değil de,) sadece Bizim âyetlerimiz(i anlamaya kafa yorup, kendilerin)e yakînen inanmakta bulunmuş oldukları zaman, onlar arasından birtakım önderler(; peygamberler, velîler ve âlimler) tayin ettik ki, onlar Bizim (kendilerine ilettiğimiz olduğumuz "İyiliği emredin ve kötülükten nehyedin!") emrimizle (insanları, Allâh-u Te'âlâ'nın dininin hükümlerine) hidâyet ediyorlardı.

25- Senin Rabbin, şüphesiz ki O, kendisi hakkında ihtilaf etmekte bulunmuş oldukları (dînî meselelerle ilgili) şeyler hususunda onlar(; o peygamberle ümmetleri ve müşriklerle

müminler) arasında kıyamet günü ayırıcı hüküm verecektir!

26- Onlardan önceki asırlar (halkın)dan nicelerini helâk etmiş olmamız onlara hidâyet vermedi mi ki, (bugün kendileri) onların (vîrân olmuş) yurtlarında yürümektedirler?

İşte sana! (İnkârcı ümmetlerin) bu (şekilde helaâke uğratılması)nda elbette pek çok ve çok büyük âyetler bulunmaktadır. Hâlâ (âyetlerimizi, öğüt alma kulağıyla) duymayacaklar mı?

27- Bir de onlar görmediler mi ki; gerçekten Biz (kuraklıktan) bitkisis kalmış toprağa suyu sevk etmekteyiz, sonra da onun sebebiyle bolca ekinler çıkarmaktayız ki, davarları da kendileri de, ondan yemektedir!

(Kudret ve nimetimizin yüceliğini ifade eden bunca âyetlerimizi) **hâlâ görmeyecekler mi?**

28- (Sen müşriklere: "Yakında Allâh size karşı bize büyük bir fetih nasip ederek, aramızda kesin hükmünü verecektir." dediğinde) onlar (inkâr ve alay yoluyla size): "İşte bu fetih / İşte bu hüküm / ne zamandır? Eğer (fethin geleceğine dâir sözünüzde) doğru kimseler olduysanız(, onu bize çabucak getirin)!" diyorlar.

29- (Habîbim!) De ki: "O kâfir olmuş kimselere, o fetih günü imanları fayda vermeyecektir. Onlar (tevbe edip özür dilemeleri için) mühlet verilen kimseler de olmayacaklardır!"

Âyet-i celîlede geçen "Fetih günü" ile ne kastedildiği hakkında üç görüş vardır; İmam-ı Mücâhid (Radiyallâhu anh)dan nakledildiğine göre; bu, kıyamet günüdür ki, o günkü imanın fayda vermeyeceği aşikârdır. İbni Abbâs (Radiyallâhu anhûmâ)dan rivayete göreyse; burada Mekke fethi günü kastedilmiştir.

İmam-ı Hasen (Radiyallâhu anh)dan rivayete göre ise; Bedir günü kastedilmektedir. Bu iki günde de imanı kabul edilen kimseler bulunduğu için, burada îmanlarından fayda görmeyecekleri bildirilenler, o günlerde kâfir olarak ölenlerdir. Zira ölümle yüz yüze geldikten sonraki mecburi imanın makbul olmayacağı zaten başka âyet-i kerimelerde açıkça ifade edilmiştir. (Beyzâvî, Alûsî)

30- Öyleyse sen onlardan yüz çevir(ip, inkârlarını da, alaylarını da önemseme) ve (zaferi) bekle!

Gerçekten onlar (size galip gelmeyi beklerlerken, aslında kendi yok oluşlarını) bekleyicidirler!

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu